

Investičné limity v penzijných fondoch

Majetok v dôchodkovom fonde je možné investovať iba v súlade so zákonom č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení . Pre lepšiu orientáciu v percentuálnych obmedzeniach dotýkajúcich sa investovania majetku dôchodkového fondu, prikladám nasledovnú tabuľku:

Investičné limity dôchodkových fondov	
Investícia	maximálny objem (% majetku fondu)
Cenné papiere alebo nástroje peňažného trhu od jedného emitenta	3
Cenné papiere vydané alebo zaručené jedným štátom	20
Hypotekárne záložné listy vydané jednou bankou so sídlom v SR alebo EÚ	10
Celkový objem hypotekárnych záložných listov	50
Cenné papiere vydané alebo zaručené SR	80
Cenné papiere vydané emitentmi s investičným ratingom	5
Podielové listy otvorených podielových fondov krajín EÚ	10
Menové a úrokové opcie, prijaté na trh cenných papierov v rámci EÚ	5
Drahé kovy	0
Investícia	minimálny objem (% majetku fondu)
Majetok investovaný do emisií emitentov so sídlom v SR	30

Zdroj : zákon NR SR č. 43/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov

Zákazy investovania majetku dôchodkových fondov

V zákone o Starobnom dôchodkovom sporení sú definované obmedzenie týkajúce sa majetku dôchodkových fondov, ktoré musia byť dodržané aby sa predišlo vzniku možných rizík. V majetku dôchodkového fondu teda nesmú byť zastúpené:

- akcie akciových spoločností, ktoré majú na základnom imaní dôchodkovej správcovskej spoločnosti väčší podiel ako 5 %
- akcie depozitára dôchodkovej správcovskej spoločnosti

- akcie dôchodkovej správcovskej spoločnosti spravujúcej tento dôchodkový fond,
- podielové listy otvorených podielových fondov spravovaných správcovskou spoločnosťou, s ktorou dôchodková správcovská spoločnosť spravujúca tento dôchodkový fond tvorí skupinu s úzkymi väzbami.
- ak cenné papiere prestali byť obchodované na burze cenných papierov alebo zahraničnej burze cenných papierov, dôchodková správcovská spoločnosť je povinná ich predať do šiestich mesiacov od skončenia obchodovania s týmito cennými papiermi.
- v majetku v dôchodkovom fonde sa nesmú nachádzať drahé kovy v akejkoľvek forme

Majetok v dôchodkovom fonde nemôže byť použitý na poskytovanie pôžičiek, darov, úverov ani akéhokoľvek zabezpečenia záväzkov iných fyzických a právnických osôb. Na druhej strane peňažné pôžičky a úvery v prospech majetku dôchodkového fondu možno prijať len za účelom dočasného preklenutia nedostatku likvidity a to len so splatnosťou do obdobia jedného roka. Zároveň nákup alebo predaj cenných papierov by mala DSS uskutočňovať len za najvýhodnejšiu cenu, ktorú je pri predaji alebo kúpe možné dosiahnuť.

Limity a obmedzenia týkajúce sa majetku v dôchodkovom fonde sa nevzťahujú na činnosť dôchodkového fondu počas prvého roka od začatia vytvárania dôchodkového fondu. DSS môže vyššie uvedené limity prekročiť len pri uplatnení predkupných práv na upisovanie cenných papierov v majetku fondu a súčasne predajné transakcie na zosúladenie skladby majetku v dôchodkovom fonde majú prednosť pred ostatnými predajnými transakciami. Prekročenie zákonom stanovených limitov je DSS povinná bezodkladne oznámiť NBS, ktorá stanoví lehotu, v ktorej má dôjsť k zosúladeniu skladby majetku v dôchodkovom fonde, pričom nie je dotknuté jej právo udeliť sankciu za porušenie ustanovení zákona.

Dohľad nad DSS a systém kontroly

Dohľad nad dôchodkovými správcovskými spoločnosťami vykonáva Národná banka Slovenska ako integrovaný regulátor dohľadu nad kapitálovým trhom v Slovenskej republike. Cieľom dohľadu v oblasti dôchodkového sporenia je najmä ochrana majetku v dôchodkových fondoch, zabezpečenie stability finančného trhu a konkurencieschopnosti a prehľadnosti prostredia. Výkon dohľadu sa zameriava na odhaľovanie prejavov neobzretného podnikania, predchádzanie možnosti sprenevery, zabezpečenie riadenia portfólia dôchodkových fondov v súlade s obmedzeniami podľa tohto zákona, zabezpečovanie informácií pre sporiteľov,

poberateľov dôchodku starobného dôchodkového sporenia a na minimalizáciu investičných rizík.

Národná banka Slovenska je pri výkone dohľadu povinný chrániť záujmy sporiteľov, poberateľov dôchodku starobného dôchodkového sporenia a postupovať tak, aby neboli dotknuté práva a právom chránené záujmy osôb podliehajúcich tomuto dohľadu. Dohľadu podlieha činnosť vykonávaná:

- dôchodkovou správcovskou spoločnosťou,
- členmi predstavenstva, členmi dozornej rady a prokuristami dôchodkovej správcovskej spoločnosti,
- akcionármi dôchodkovej správcovskej spoločnosti,
- depozitárom,
- núteným správcom,
- Sociálnou poisťovňou pri postúpení príspevkov dôchodkovej správcovskej spoločnosti

Investovanie DSS podlieha prísnyh pravidielam a dôslednej kontrole zo strany štátu. Súčasťou kontrolných mechanizmov a bezpečnostných opatrení je päťstupňová kontrola, ktorú vykonáva:

Národná banka Slovenska - dohliada nad činnosťou DSS a denne kontroluje investovanie jednotlivých DSS predovšetkým z hľadiska dodržiavania zákonom stanovených limitov pri investovaní majetku sporiteľov.

Depozitár – ide o banku z inej finančnej skupiny ako je DSS, ktorá vedie účty pre každý dôchodkový fond a prostredníctvom ktorej DSS investuje úspory sporiteľov. Úlohou depozitára je predovšetkým kontrolovať proces investovania DSS a v prípade nesprávneho postupu DSS nevykonať príkaz na investovanie DSS a oznámiť protiprávny postup NBS,

Nezávislý audítor – jeho úlohou je predovšetkým dozeráť na dodržiavanie zákona pri hospodárení s majetkom sporiteľov a na správnosť vedenia účtovníctva v DSS,

Interná kontrola DSS – jej úlohou je dbať na dodržiavanie zákona a interných predpisov DSS pri jej každodennej činnosti,

Vkladateľ - má možnosť denne kontrolovať stav svojho účtu ako aj pohyby na ňom a aktuálne hodnoty dôchodkových jednotiek na internetových stránkach jednotlivých DSS a tak má možnosť včas zasiahnuť, napr. ak mu zamestnávateľ neodvádza príspevky na Sas do DSS alebo ak nie je spokojný s výsledkami, môže zmeniť dôchodkový fond alebo aj DSS.

Každá DSS podľa zákona musí povinne vytvoriť tri typy dôchodkových fondov:

- rastový dôchodkový fond
- vyvážený dôchodkový fond
- konzervatívny dôchodkový fond.

V rámci uvedených fondov si sporiteľ vyberie jeden, prostredníctvom ktorého bude svoje peniaze na osobnom dôchodkovom účte investovať. Jednotlivé typy fondov sa odlišujú hlavne investičnou stratégiou, s ktorou súvisia aj zákonom povolené investičné nástroje, ktoré možno do jednotlivých fondov nadobúdať v limitoch pre investovanie majetku. Tým sa má zabezpečiť optimálne zhodnotenie peňazí vo fondoch a zvýšiť bezpečnosť ich investovania.

Typ fondu	Portfólio fondu	Charakteristika
Rastový fond	Až 80 % majetku môže byť investovaných do akcií	Najrizikovejší fond s predpokladom najvyššieho výnosu
Vyvážený fond	Až 50 % môže byť investovaných do akcií a min. 50 % musí byť investovaných do dlhopisov a peňažných investícií	Zabezpečuje stabilný výnos pri primeranej miere rizika
Konzervatívny fond	Majetok musí byť investovaný len do dlhopisov a peňažných investícií, celý majetok musí byť zabezpečený voči menovému riziku	Fond s najnižšou mierou rizika, avšak s najnižším predpokladaným výnosom v dlhodobom horizonte

Depozitár dôchodkového fondu

Depozitár dôchodkového fondu je banka, alebo pobočka zahraničnej banky, ktorá má povolenie na výkon činnosti depozitára a na vykonávanie vedľajšej investičnej služby, spočívajúcej v úschove alebo správe cenných papierov. Depozitár vedie pre každý dôchodkový fond jeden bežný účet, cez ktorý musia prechádzať všetky platby, výplaty a prevody prostriedkov, ktoré tvoria majetok v dôchodkovom fonde. Dôchodková správcovská spoločnosť nesmie bez vedomia depozitára nakladať s majetkom v dôchodkových fondoch. Depozitár (t.j. banka) najmä kontroluje, či všetky transakcie, týkajúce sa majetku v dôchodkovom fonde, sú vykonávané v súlade so zákonom. Kontroluje ďalej napr. výpočet hodnoty dôchodkovej jednotky, výpočet a úhrady odplaty dôchodkovej správcovskej

spoločnosti za správu dôchodkového fondu, dodržiavanie pravidiel investovania v dôchodkových fondoch podľa limitov a obmedzení, vyplývajúcich zo zákona a štatútov dôchodkového fondu. Ak depozitár zistí porušenie zákona, alebo štatútu dôchodkového fondu, pri transakciách s majetkom v dôchodkovom fonde, bez odkladu musí informovať dôchodkovú správcovskú spoločnosť a orgán dohľadu.

Dôchodková správcovská spoločnosť musí mať pre všetky tri ňou spravované dôchodkové fondy toho istého depozitára.

„Depozitárom dôchodkového fondu nemôže byť právnická osoba, ktorá je zakladateľom dôchodkovej správcovskej spoločnosti spravujúcej tento dôchodkový fond, akcionárom spravujúcej dôchodkovej správcovskej spoločnosti alebo ktorá je členom skupiny s úzkymi väzbami vo vzťahu k spravujúcej dôchodkovej správcovskej spoločnosti, k akcionárom s kvalifikovanou účasťou na spravujúcej dôchodkovej správcovskej spoločnosti a k zakladateľom spravujúcej dôchodkovej správcovskej spoločnosti.“¹ Pri výkone svojej činnosti musí depozitár konať samostatne, s odbornou starostlivosťou, v súlade s depozitárskou zmluvou a výlučne v záujme sporiteľov.

Depozitár je teda povinný:

- vykonávať pokyny dôchodkovej správcovskej spoločnosti
- kontrolovať, hodnotu majetku v dôchodkovom fonde a dbať aby jeho zloženie bolo v súlade s týmto zákonom a so štatútom dôchodkového fondu
- kontrolovať dodržiavanie pravidiel obmedzenia a rozloženia rizika pri nakladaní s majetkom v dôchodkovom fonde
- kontrolovať výpočet a úhradu odplaty dôchodkovej správcovskej spoločnosti za správu dôchodkového fondu
- kontrolovať súlad použitia výnosov dôchodkových fondov v súlade so zákonom
- zabezpečovať, aby pri transakciách s majetkom v dôchodkových fondoch bola prevádzaná protihodnota v prospech majetku v dôchodkových fondoch na princípe platby oproti dodávke
- kontrolovať výpočet hodnoty dôchodkovej jednotky.

Literatúra

---

¹ Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov
FOR FIN, Odborný dvojmesačník pre financie a investovanie, Bratislava,
Fin Star 2017, ISSN 1339-5416, Číslo 5, September - Október 2017

1. Zákona č. 555/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa okrem iného aj zákon o sociálnom poistení a zákon o starobnom dôchodkovom sporení

2. Zákon NR SR č. 43/2004 Z.z. o starobnom dôchodkovom sporení v znení neskorších predpisov

www.nbs.sk